

Vážení přátelé !

Toto číslo Větrníku bylo připraveno k vypravení dne 21. srpna 1968. Pro nastalé tragické události našeho národa a vlasti, bylo od jeho expedice upuštěno. Ve snaze o přispění k žádoucí normalizaci života a nás, činíme tak nyní a to v původním obsahu i znění textu bez ohledu na jeho platnost či neplatnost, textu, který měl být malým a skromným dokumentem evokujícím těch nezapomenutelných sjezdových a meetingových dnů, nad kterými naposledy zazářila červenobílá duha radosti a svobody, a kterými končila jedna hrdá epocha našeho národa a vlasti. Dnů, na které nikdy nezapomeneme.

Ve Vysokém nad Jizerou 6. září 1968.

Váše redakční rada Větrníku.

VĚTRNÍK

Vydává MNV ve Vysokém n. Jiz. s aktivem kulturních pracovníků

Číslo 4.

Ve Vysokém n. Jiz.
21.srpna 1968.

P o d ě k o v á n í .

Oslavy jsou šťastně za námi. Naší milou povinností je poděkovat všem, kteří se na jejich zdárném průběhu podíleli. Naš dík patří především těm majitelům domů, kteří si je dali do pořádku a postarali se o úpravu kolem nich. Toto bylo velice kladně hodnoceno zvláště s. ministryni Machačovou. Děkujeme ředitelství ZÚŠ za úpravu městských sadů, vedení požárního sboru za svolání okolních sborů a jejich překvapující účast, banderistům z Koprachovic a okolí, kteří svojí přítomností se postarali o impozantní průvod. Děkujeme vedení n.p. Seba, ředitelství Státního statku a všem složkám národní fronty a všem krojovaným. Naš dík patří i ONV Semily, který má nemalou zásluhu na celých oslavách, tajemníku F. Tetauerovi a všem zaměstnancům MNV. Nesmíme zapomenout ani na velitelství VÚ Jičín, bez jehož pomoci bychom těžko zvládli všechny úkoly.

Počasí nám přálo a oslavy se vydařily. Jsme si vědomi různých nedostatků a nedopatření. Budou dobrým poučením pro případné další oslavy. Nakonec bychom chtěli říci, že přáním nás všech jistě je, aby si Vysoké udržovalo nadále ten vzhled, který mělo při oslavách a věříme, že se tak stane a že při příštích oslavách nebude již jednoho domů bez vlajky.

Ještě jednou přijmáte všichni náš upřímný dík za dobře vykonanou práci.

Přípravný výbor oslav.

Otevřený dopis

paní ministryni Machačové - Dostálové, panu ministru Ing. Suchardovi
a panu ministru Galuškoví.

Vážená paní a pánové !

Že by se v našem podhorském kraji "Zapadlých vlastenců" s vysokými návštěvami právě roztřhl pytel, na to si věru naříkat nemůžeme. A přece se tak stalo památného dne 18.srpna 1968, který zůstane navždy zapsán v historii našeho kraje, že právě Vy tři jste současně poctili na Vysoké svou vzácnou návštěvou u příležitosti oslav 100.výročí památných meetingů. Již z dob feudálních je známo, že navštívila-li vrchnost své

ozady a městečka, počítala s tím, že jí to bude něco stát... že se tam
či onde vrhne před její kočár nějaký prosící o něco nebo za něco. Já
se nebudu vrhat do prachu cesty, ale prosit bych Vás chtěl, to ano s moc.
Sympatického pana ministra financí Ing. Sucharda, jehož si představuji
jak si po těchto slovech instinktivně s nenápadnou bleskurychlostí zaš-
títil kapsu, ujišťuji, že ho to nebude stát ani jednu tu naši nepovede-
nou tříkorunu.

Oč jde. V konfirmačních knihách pražského kapitulního archivu
se lze dočíst, že Vysoké již v roce 1354 bylo sváno městem. Snadnější
a po ruce jsoucí důkaz o tom nám skýtají slavné Jiráskovy Staré pověsti
české, kde na str. 292 v "Prorocích" se můžeme dočíst: "Když Havlas
Pavlat, soused v městečku Vysokém pod horami Krkonošskými a t.d. "a dá-
le pak pod baron, že proroci přepsal v r. 1510 kněz Simon Derdarda
"kazatel v církvi Páně v městečku Vysokém." Potvrzení městských privile-
gií lze sledovat od r. 1660 až po Ferdinanda Dobrotivého v r. 1845. Město
Vysoké mělo i hrdeční právo a byly doby, kdy nynějšímu jeho okresnímu
městu Semilám se z Vysokého psávalo: "My, purkmistr vysocký, městečku
Semilám. Totedy bylo.

V současné době povalečně se s mnoha jinými přehmaty, nedomyšle-
nostmi a i křivkami stalo, že Vysoké se svým "MNV" je dnes pouhou ves-
nicí, pokud jde o její právní postavení. A o to tedy Vás, vážená paní
a pánové, moc prosím, abyste svým vlivem pomohli Vysokému znovu se povy-
nést z tohoto nezaslouženého ponížení. Příslušné žádosti na příslušná
místa byly již dávno podány, ale nic se neděje a jak se zdá ani nebude
dít. Snad bylo vhodnější přednést Vám tuto prosbu ústně na zasedání při
společném dopoledním schůzání, ale poněvadž jste po svém příjezdu do
Vysokého byli okamžitě uvedeni do zotavovny ROH považoval jsem za vhod-
né, abyste se dříve při průvodu sami přesvědčili, splňuje-li Vysoké po
urbanistické stránce představu městečka. Ani po ostatních stránkách není
Vysoké pozadu za ostatními městy, a jsem přesvědčen, že v něčem je i před-
ní.

Vezmeme-li je kulturní instituce, má samostatnou divadelní budovu
a ochotnický soubor s nejstarší divadelní tradicí v Čechách, který právě
v těchto dnech byl postaven čestným uznáním Vašeho ministerstva, pane
ministře Galuško, jako jediný v Čechách, a v Jiráskově Hronově převzal
toto vzácné vyznamenání z rukou Vašeho náměstka pana Dr. Kopeckého.
Má vzorně uspořádané a bohatými sbírkami vybavené vlastivědné muzeum
ve vlastní budově, s vysokou návštěvností. Má vzornou lidovou knihovnu,
základní devítiletou školu, kino, zemědělské učiliště, v současné době
staví novou budovu vyhořelé sokolovny, a svým čilým kulturním ruchem
je přirozeným kulturním střediskem četných okolních vesnic bývalého
vysockého okresu. Dále má poštu a automatickou telefonní ústřednu, sta-
nici SNB, spojitelnou, zdravotní středisko se zubním oddělením a dětskou
poradnou, lékárnu, nemocnici / léčebnu kostní TBC /, zotavovnu Větrov,
jeť za svého trvání hostila již na 60.000 rekreantů z celé republiky,
i hotel a 1 pension, velmi časté denní autobusové spoje, mimo jiné
i přímý do Prahy a do Hradce Králové. A pro úplnost má i dvě církevní
budovy, ř.k. kostel sv. Kateřiny a Sbor církve čs. Dr. Karla Farského s je-
ho pamětní síní.

Toto vše shrnuto dohromady, a spolu s láskou k rodnému hnízdu
zabavilo mne ostychu obrátit se na Vás, vážená paní a pánové, abyste vahou
svých vysokých úřadů pomohli Vysokému, jež jste poznali, k jeho starým
právům a zpečetili tak postu, jež se Vysokému Vaší vzácnou návštěvou
dostalo, ještě touto účinnou pomocí, za níž Vám naše Vysoké nepřestane
býti vděčno.

Poručím se,
-Vám zcela oddaný
Prokop Hásek.

Začalý večerák v "Krakonoši" v sobotu 17. srpna 1968.

Počasí tohoto večera bylo velmi nepříznivé, takže bylo třeba opravdové kuráže "vytáhnout z baráku paty." A přece přátelská schůzka rodáků v divadelním sále byla po všech stránkách pěkná a navštěvená, že nejen všechny stoly byly obsazeny, ale bylo plno i na chodbách.

Před zahájením večírku byl na místním hřbitově k hlavnímu kříži položen věnec se stuhou. To město Vysoké uctilo památku zesnulých rodáků a krajanů. Krátkým sidečním proslowem avítal přítomné v sále "Krakonoše" předseda MNV Josef Hásek.

Umělecký program hodnotně vyplnil jednak smíšený pěvecký sbor "Krakonoš", který přednesl pět sborů, navícených osvědčeným dirigentem K. Doubalíkem. U klavíru provázela pí. J. Buchtová, solo zpíval učitel M. Horák. Znamenitě dobrou hudbou pořad doplnil hudební sbor města, řízený kapelníkem Mil. Vošedálkem. Obecenstvo nešetřilo potleskem.

Reminiscenci na živější sjezdy rodáků vysockých byla vlastenecká píseň, kterou recitovala pí. B. Hanyková. Složil ji r. 1885 spisovatel Antal Hásek, rodák z blízkého Stanova, jehož 125. výročí narození jsme vzpomínali letos v červenci. Celý pořad večera uváděl konferenciér Fránek Hásek a osvědčenou rutinou divadelníka, který to má jak se říká "vkřiví". Sam také přispěl k zábavnosti večera dvěma "vejplody" - přednáškou na téma "Živočich, zvaný rodák vysocký" a povídkou "O Floriánově koze."

Zábava byla pak tím romantičtější, hudba pěkně hrála k tanci a přátelé a rodáci setrvali u sejkor na družném pobytí až do hodiny po půlnoci. Byl to opravdu krásný, nezapomenutelný večer, ani líjak nedokázal jej pokazit.

vlp.

Z pozdravných dopisů k oslavám 100. výročí táborů lidu a ke sjezdu rodáků, které došly do uzávěrky listu:

Národní výbor ve Vysokém nad Jizerou.

Posílám pozdravy horákům na Vysocku k jejich velkému výročí. Před sto lety se Vaši otcové dvakrát, v srpnu a v září, shromáždili k slavné manifestaci. Jako se dávní předkové, husitští Boží bojovníci, scházeli na hřbách, aby byli Bohu blíže, tak si horáci z Vysocka zvolili nejvyšší místo v přímém okolí města, Petruškovy vrchy. Tam neohroženě manifestovali, že se hlásí k svému státnímu právu. Jak se potom u Vás dlouho zpívalo:

Naše heslo budiž : Nebojme se !
Na praporu psáno : Neodejme se !

Ten nebojácný duch u Vás ožil v letech okupace, když demarkační čára šla přímo za Vašimi humny. Tehdy jsme se vrátili k tomu, co o té stařečné době zapsali Vaši kronikáři, a uváděli jsme to ve známost novému pokolení. Také jsme odtud čerpali osobní posilu pro své hnutí odporu, když jsme veřejně na všech stranách hlásali: Je otí být Čechem! - Český jazyk se umlčet nedá !

Pro nezapomenutelnou tradici mítinků si vysoce vážíme poety čestného občanství, které nám dalo město Vysoké " v čase za živo pohřbených."

7. srpna 1968.

František Jílek,
profesor university Karlovy

Předseda
Městského národního výboru
v Přerově.

V Přerově dne 13. srpna 1968.

Místní národní výbor
Vysoké n. Jizerou.

Vážení přátelé !

Dne 17. srpna 1968 koná se u Vás sjezd rodáků a přátel Vašeho města. Při té příležitosti srdečně pozdravujeme občany Vašeho města a Vaše milé hosty, rodáky a přátele. Naše město vděčně vzpomíná, že u Vás, v tom krásném kraji se narodil čestný občan našeho města a jeho starost PhMr Fr. Kramář. S jeho jménem a jménem jeho rodiny je spojen významný úsek historie našeho města.

Prožijte ty chvíle setkání v radostné pohodě. Přejeme Vám všem dobrého zdraví a radostnou pohodu v dalších letech a mnoho úspěchů v práci pro Vaše rodné město Vysoké nad Jizerou.

Srdečně zdraví

Karel Rosmus
předseda MŠSTNV

Daržov -- Karviná 14.8.1968.

Vážení a milí rodáci.

Dovolte mi, abych Vás mohla pozdravit aspoň tímto dopisem přátelům Vašeho města a srdečně přivítám i ve všech oslavách památných setkání na Petruškových vrších.

Kdybych nebyla na léčení, byla bych mezi Vámi. Sejde se Vaše mnoho, s mnohými bych se ráda setkala, s mnohými zavzpomínala na těžké mládí, s mnohými na školu. Ale bude jich i mnoho chybět, pro nemoc, stáří nebo neodkladné záležitosti a povinnosti. Ale budou chybět i ti, co se vydali na pouť nejdálší, z které už není návratu. Jistě i na ně vzpomínáte a já s Vámi.

Hory, hory v mlhavé dál, co zkazek, co bolesti a utrpení, radosti i veselí pamatujete. Kéž by už nikdy nad Vámi nevláдела válčná mračna.

Léto utíká neúprosným tempem, mládí přicházejí, staří odcházejí a naše generace pomalu, ale jistě stárne. Tot věčný nákon živa podléháme mu všichni. Ale každý víme, že z hor jsme všichni vyšli a ty dávají základy tvrdé, spravedlivé, čestné morále. Z těch chudých strání políček a lesů dýchá na nás horský vzduch a lidé na nich -- zlato právě. Z chaloupek český bodrý hovor i humor zaznívá -- písnička veselá se ozývá a je dobře u nás -- ve Vysokém nad Jizerou -- Větrově.

Pobývejte se v lisech a pozemcích, otevřete svá srdce dokolečka a píšete až zni až dlouho do noci. Ať celá naše krásná, vlnitá vlast ví, že my, horáci, ji máme nadevšecko rádi a práce pro ni je naším celoživotním úkolem.

Ruku Vám všem upřímně tiskne a stále v duchu s Vámi

Váše
Tanda Chvalinová -- Lukvencová s rodinou.

Adolf Sváb,
Přeštice, čp. 111,
okr. Píseň Jih.

Přeštice, 14. srpna 1968.

Vážení,

děkujeme Vám za srdece za pozvánku na sjezd rodáků
a přátel města Vysokého nad Jizerou, svolaný na 17. t.m.

Lituji, že nám nebude možno se sjezdu zúčastnit. Vždy
a všude se s hrůstou hlásíme k svému rodnému městu - Vysokému nad Jize-
rou, kde náš otec působil jako primář tamní nemocnice v letech 1902 až
1913. Ve Vašem městě jsme se narodili a i když nemáme možnost častěji
Vysoké navštívit, žije v našich vzpomínkách, zajímáme se o ně, sledujeme
všechny zprávy, které o něm občas přináší denní tisk, televize či rozhla-
sna v něm své spoluobčany a i na ně vzpomínáme.

Přejeme Vysokému nad Jizerou další rozkvět, sjezdu pak hř-
livé slunce, hezkou pohodu a mnoho zdaru. Všechny ty vysoké občany, kte-
ří ještě se na nás pamatují a kteří vzpomínají na naše rodiče, z celé
duše pozdravujeme. Pojmenováme ještě, že i náš nejstarší bratr, který
zemřel v r. 1947 jako primář tábořské nemocnice, své rodné město milo-
val.

Vám zcela oddaný

Adolf Sváb

jménem svým, svého bratra Ing. arch.

Kamila Svába a své sestry Věry Němcové

Městský národní výbor
Vysoké n. Jizerou,
okres Píseň.

Jilemnice, 15. 8. 68.

milí přátelé!

Děkuji Vám srdečně za Vaše milé pozvání na sjezd rodáků
a přátel. Je mi líto, že vysoké stáří a můj zdravotní stav mi nedovolují
abych se do Vysokého n. Jiz. vydal a s Vámi se potěšil.

17. a 18. srpna budu vzpomínat na krásná léta 1910-1925
prožítá ve Vašem městě, jež bylo tehdy šťastným domovem mým a mé rodiny

S přáním plného zdaru sjezdu jsem v trvalém
přátelství Váš oddaný Otakar Horáček, ředitel n. šk. v. v.
v Přelouči - t. č. v Jilemnici.

Karlín 14. 8. 1968.

Sjezd rodáků a přátel Vysokého n. Jiz. a okolí.

Děkuji srdečně za milé pozvání na Sjezd rodáků a přátel
Vysokého n. Jiz. Vanlesem k tomu, že můj zdravotní stav t. č. nedovoluje,
abych se zúčastnil vzájemných oslav 100. výročí meetingů na Petruskově
vrších, zasílám zdravici jak sjezdu rodáků tak oslavám meetingů, které
byly významnou dějinnou událostí našeho horského kraje.

S krajanským pozdravem

Slavík Karel

Telegram.

Ústí nad Labem 9 138, 16.8.1968.

Mnoho zdaru k sjezdu rodáků !

S horáckým pozdravem Vláša Rón.

Vážení přátelé!

Děkuji Vám, za zaslanou pozvánku na sjezd rodáků a přátel Vysokého nad Jizerou. Velmi rád bych se býval zúčastnil, ale Vaše pozvánka mne nezastihla doma. Byl jsem v té době s rodinou na návštěvě u mámy a chána.

Velmi rád já i moje rodina dle našich možností jezdíme do Vysokého. Já jsem se v tom našem městečku narodil, prožil svá dětská léta a vyučil se svému řemeslu. V poslední době tam přes léto, až do doby své smrti jezdili moji rodiče, aby si tam v klidu užili poslední chvíle svého života. Přesto, že dnes již rodiče nemám, stále jsem a budu věrný našemu městečku v klínu našich krkonošských hor.

Věřím, že se příštího sjezdu budu moci zúčastnit.
Přeji Vám hodně úspěchů ve Vaší práci.

Josef Spousta.

V Hradci Králové dne 18. srpna 1968.

Sachovec 13. srpna 1968.

Před sto lety na Petruškových vrších a dnes !

Před sto lety na meetingů na Petruškových vrších,
udatní muži i statečné ženy,
v několika tisícovém šiku stáli,
by proti monarchii kruté,
ne jenom slovem i skutkem bojovali.

Bojovali za českou řeč, rovnost a svobodu,
za lepší život svých dětí,
za stracená práva svého národa,
který je musil oželeť.

Někteří z nich tenkrát podlehli v boji,
jejich oběť však nebyla marná,
vždyť ve vlnách utrpením se často svoboda rodí,
svoboda krásná, čárná.

Lid, který prostředím Jizerských hor, lesů a polí,
od věků tady žil a rostl,
vítal vždy s nadšením svobodu zlatou,
jak kimala on to horalaka enost.

Čas zase plynul, válka zlá prve nastala,
nastal však také odplaty den,
kdy monarchie krutá za své vnuala,
národ náš stál zase svobozen.

Des léta plynula v demokracii a míru,
žili jsme šťastně dlouhý čas,
měli jsme velkou bláhovou víru,
že válka nezažije již žádný z nás.

Však běda, druhá světová válka nastala jako kdysi,
kdy neměli jsme ještě svobody,
zas černé mraky nad Evropou visí,
zas krutá válka mezi národy.

Lid, který uprostřed hor, lesů a polí,
od věků tady žil,
ten prapor svobozenky zlaté,
nevinnou krví zbrocen byl.

Tak jako před sto lety,
lid zase v řadu na Petruškových vrších stojí,
připraven bránit svobodu, slovem i činem!
Lid náš jest připraven, za demokracii
a svoje práva, jít za Dubčekem
i Svobodou, nikdy ne zpět,
ale za nimi do dalších dlouhých let!

Pro meeting -Laurin Frant.

Větrník vychází jednou za měsíc. Řídí redakční rada.
Příspěvky zasílejte nejpozději do 15. každého měsíce do
Vlastivědného muzea.
Cena 1.-Kčs.